

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Цокур О.С., Татарнікова А.А.

ПРАКТИКУМ З ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І МОНІТОРИНГУ

Електронний навчально-методичний посібник
для здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового)
рівнів вищої освіти

Одеса - 2024

Цокур О.С., Татарнікова А.А. Практикум з освітнього менеджменту і моніторингу: навчально-методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2024. 48 с.

Рецензенти:

Н.Ю. Голубенко, докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри німецької філології

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

О.В. Косаревська, кандидатка педагогічних наук, доцентка,
старша наукова співробітниця наукового відділу

Одеського державного університету внутрішніх справ

*Рекомендовано до друку Вченою радою Міжнародного гуманітарного
університету (протокол № 4 від 04.12. 2024 р.)*

Практикум з освітнього менеджменту і моніторингу містить систему індивідуальних завдань для опанування здобувачами другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти провідних інструментів і процедур, необхідних для ефективного здійснення функцій управлінської та моніторингової діяльності в сучасному закладі вищої освіти.

Практикум рекомендовано для здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти різних спеціальностей (011 Освітні, педагогічні науки, 025 Музичне мистецтво, 034 Культурологія, 035 Філологія, 053 Психологія та інші.), а також лідерам студентського самоврядування й фахівцям-початківцям, які займають адміністративні й організаційно-методичні посади у структурних підрозділах закладу вищої освіти.

© Цокур О.С., Татарнікова А.А.,

© Міжнародний гуманітарний університет

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. Мета і завдання практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу.....	5
2. Перелік індивідуальних завдань щодо здійснення експертизи освітнього процесу та моніторингу якості діяльності провідних суб'єктів закладу вищої освіти.....	8
3. Науково-методичний супровід самостійно-дослідницької діяльності здобувачів під час практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу.....	31
4. Форми і методи контролю самостійно-дослідницької діяльності здобувачів упродовж практикуму за освітнього менеджменту і моніторингу.....	38
5. Рекомендована література.....	44
6. Додаток. Зразок оформлення тексту самоаналізу діяльності здобувача вищої освіти під час виконання завдань практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу	46

ПЕРЕДМОВА

Освітній менеджмент і моніторинг – це сучасна галузь педагогічної науки, яка висвітлює закономірності управління освітніми інституціями, а також способи забезпечення й оцінювання якості їх функціонування в контексті надання освітніх послуг в умовах розвитку суспільства з ринковою економікою.

Освітній менеджмент і моніторинг є навчальною дисципліною, яка розкриває концептуальні та нормативно-правові основи управлінської та моніторингової діяльності менеджера вищої освіти, механізми забезпечення якості вищої освіти й способи оцінювання досягнень її провідних суб'єктів.

Знання основ освітнього менеджменту і моніторингу має важливе значення для формування конкурентноспроможності й професійної мобільності здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти різних спеціальностей (011 Освітні, педагогічні науки, 025 Музичне мистецтво, 034 Культурологія, 035 Філологія, 053 Психологія та інш.), оскільки вони набудуть суттєвих переваг для ефективної самореалізації та більш успішного працевлаштування на ринку інтелектуальних, адміністративних та освітніх послуг за рахунок зайняття посад, заснованих на виконанні функцій менеджерської, управлінської та моніторингової діяльності.

Мета навчальної дисципліни «Освітній менеджмент і моніторинг» передбачає формування у здобувачів управлінської та моніторингової компетентностей, а також професіоналізму їхньої особистості та діяльності як інноваційно налаштованих менеджерів сфери вищої освіти шляхом:

- спрямування їхнього пізнавального інтересу на дослідження особливостей становлення і розвитку освітнього менеджменту та моніторингу в Україні та світі;
- розкриття сутності, концептуальних засад та понятійного апарату освітнього менеджменту та моніторингу;
- формування системи знань, вмінь та навичок, необхідних для здійснення менеджерської та моніторингової діяльності у закладі вищої освіти;
- актуалізації особистісного сенсу щодо власного саморозвитку в якості менеджера вищої освіти;
- вдосконалення навичок самоменеджменту та управління особистісними ресурсами.

Передумови для вивчення дисципліни «Освітній менеджмент і моніторинг» складають компетентності здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти, сформовані у процесі опанування ними певних психолого-педагогічних дисциплін, як-от: «Педагогіка і психологія середньої школи», «Новітні освітні і цифрові технології», «Педагогічна та ораторська майстерність», «Педагогічна психологія», «Педагогіка і психологія вищої школи» тощо.

Практикум з освітнього менеджменту і моніторингу є структурним елементом системи організації самостійно-дослідницької діяльності здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти,

необхідної для набуття ними індивідуального досвіду з керування, методичного забезпечення, контролю, експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, шляхом опанування додаткових функціональних обов'язків та відповідного кола повноважень згідно робочих місць у державних та приватних закладах вищої та післядипломної освіти («фахівець», «завідувач практиками», керівник/заступник керівника навчального відділу, «методист» структурного підрозділу; керівник/заступник керівника Центру забезпечення якості освіти/Відділу ліцензування та акредитації освітніх програм), а також посад відповідно Національного класифікатора України ДК 003:2010:

2351.1 Професіонал в галузі методів навчання

2351.2 Методист

2351.2 Консультант з питань освіти та педагогіки

2352 Інспектор навчальних закладів

2359 Інші професіонали в галузі методів навчання.

Доцільність виконання індивідуальних завдань практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти спеціальностей 035 Філологія та 011 Освітні, педагогічні науки зумовлена державними вимогами, які містяться у:

– Наказі Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Про затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»» № 610 від 23.03. 2021 р. (https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf);

– Стандарті вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія, затвердженого і введеного в дію Наказом Міністерства освіти і науки України №871 від 20.06.2019 р. (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>);

– Стандарті вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки», затвердженого і введеного в дію Наказом Міністерства освіти і науки України № 520 від 11.05.2021 р. (http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/82566/);

– Професійному стандарті «Викладач закладу вищої освіти» (<https://osvita.ua/doc/files/news/933/93388/671b468b176c8465976827.pdf>).

– освітньо-професійних та освітньо-наукових програмах підготовки здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти спеціальностей 011 Освітні, педагогічні науки, 025 Музичне мистецтво, 034 Культурологія, 035 Філологія, 053 Психологія, затверджених Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету у 2023-2024 рр., обов'язковий мінімум змісту яких складають базові психолого-педагогічні дисципліни, які забезпечують їхню ґрунтовну теоретичну поінформованість та психологічну готовність до виконання функцій управлінської, зокрема, організаційно-методичної та експертно-моніторингової діяльності.

I. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКУМУ З ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І МОНІТОРИНГУ

Мета практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу полягає в формуванні у здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти управлінської та моніторингової компетентностей, а також готовності до адміністративної й моніторингової/експертно-методичної діяльності шляхом набуття ознак професійно мобільної та конкурентноспроможної особистості, здатної до успішного працевлаштування, виконання кола повноважень та професійних функцій організаційно-педагогічної, експертно-методичної й управлінської діяльності в статусі організатора-методиста, контролера-диспетчера, інспектора-експерта якості освітнього процесу закладу вищої освіти шляхом розвитку їхньої особистості як організаторів, диспетчерів, експертів, методистів та менеджерів освітнього процесу закладу вищої освіти та вдосконалення практичних умінь та навичок (аналітичних, діагностичних, організаторських, лідерських, управлінських, методичних, експертних, моніторингових, комунікативних) з управління певними підсистемами освітнього процесу, а також збору фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційних робіт.

Завдання практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу:

1. Поглибити та систематизувати знання, які стосуються нормативно-правових засад управління закладом вищої освіти, зокрема, з організації та контролю освітнього процесу, Ліцензійних вимог та критеріїв самооцінювання якості освітніх програм.

2. Ознайомитись з обов'язками, змістом виробничих завдань та управлінських функцій (аналіз, передбачення, планування, організація, регулювання, координація, контроль) службових посад (керівника /провідного фахівця навчального відділу / декана /заступника декана факультету /методиста деканату / завідувача кафедри, способами оформлення звітної документації.

3. Розширити уявлення щодо змісту експертної та моніторингової діяльності керівника/ членів Центру забезпечення якості вищої освіти/Відділу ліцензування та акредитації, який функціонує у закладі вищої освіти, засвоїти найбільш ефективні методи і засоби їх здійснення.

4. Вивчити та узагальнити систему роботи закладу вищої освіти/ факультету/ кафедри з проведення моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти та/або академічних досягнень здобувачів вищої освіти.

5. Набути практичних вмінь з проведення експертизи навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни (за вибором) відповідно чинних вимог (Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти та Рекомендацій до структури та змісту робочої програми навчальної дисципліни).

6. Опанувати й вдосконалити практичні навички з оформлення експертних висновків, інструкцій та методичних рекомендацій з управління якістю

навчально-методичної роботи науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти/ факультету/ кафедри.

7. Набути індивідуального досвіду безконфліктної міжособистісної взаємодії з членами адміністративного та науково-педагогічного персоналу закладу вищої освіти.

Заплановані результати навчання

У результаті виконання завдань практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу здобувач вищої освіти повинен

знати:

- теоретико-методологічні засади освітнього менеджменту та моніторингу як певних галузей педагогічної науки;
- принципи, методи та категоріально-понятійний апарат освітнього менеджменту та моніторингу;
- вимоги і критерії державної підсумкової атестації і зовнішнього незалежного оцінювання;
- функції та вимоги щодо організації менеджерської та моніторингової діяльності в закладі вищої освіти;
- мету і складові частини системи забезпечення якості вищої освіти;

розуміти:

- специфіку нормативно-правового забезпечення освітнього менеджменту та моніторингу у сфері вищої освіти;
- сутність та особливості стратегій здійснення моніторингу професійної діяльності викладачів та академічної діяльності здобувачів вищої освіти;
- завдання і функції моніторингу якості освіти;
- відмінності різновидів моніторингових досліджень;
- особливості підготовки і проведення моніторингового дослідження якості вищої освіти;
- проблеми забезпечення якості вищої освіти;

вміти:

- проектувати й здійснювати освітні вимірювання в закладі вищої освіти;
- виявляти академічні та соціально-психологічні проблеми в організації освітнього процесу у ЗВО засобами моніторингу;
- проводити опитування й діагностувати індивідуальні особливості суб'єктів освітнього процесу ЗВО;
- проектувати й здійснювати моніторинг якості освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- добирати й розробляти форми тестових завдань;
- проводити тестування здобувачів вищої освіти та аналізувати його результати;

аналізувати:

- сучасні проблеми освітнього менеджменту та моніторингу в закладі вищої освіти;

- доцільність існуючих стратегій та засобів моніторингу якості освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- результати освітніх вимірювань, здійснених в закладі вищої освіти;
- інноваційний досвід та творчі знахідки в сфері освітнього менеджменту та моніторингу;

оцінювати:

- якість освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- якість навчально-методичного забезпечення освітніх програм;
- освітні потреби здобувачів вищої освіти та міру їхнього задоволення якістю освітніх послуг;
- стан власної готовності до менеджерської та моніторингової діяльності в закладі вищої освіти.

II. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОВІДНИХ СУБ'ЄКТІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Завдання 1. Ознайомившись з Програмою забезпечення якості вищої освіти в Міжнародному гуманітарному університеті (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NomAkti/progr_zabez_yakosti.pdf) та Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Міжнародному гуманітарному університеті (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NomAkti/poloj_sistem.pdf) *проведіть моніторинг якості освітньої програми (за власним вибором), використовуючи засоби Анкети №1, №2 та інші. Узагальніть отримані дані в наочній формі, а також у вигляді моніторингового/аналітичного звіту (див. приклад: <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>).*

АНКЕТА №1

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ОЧИМА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освітня програма _____

Спеціальність _____

Рівень вищої освіти _____

Курс (рік навчання) _____

Інструкція: Шановний здобувач вищої освіти!

Запрошуємо Вас прийняти участь в опитуванні (анонімно) в рамках проведення моніторингу якості освітньої програми (ОП), за якою Ви навчаєтесь!

Просимо оцінити за п'ятибальною шкалою (де: -1 – Ні, 0 – Не знаю, +1 – Радше так, +2 – Так) якість освітньої програми, за якою Ви здобуваєте вищу освіту, за наступними критеріями оцінювання.

№	Критерії оцінювання	Бали			
1.	Чи відповідає зміст ОП її меті і завданням?	-1	0	+1	+2
2.	Чи відповідає зміст ОП підготовці здобувачів за означеними посадами?	-1	0	+1	+2
3.	Чи відрізняється зміст ОП своєю оригінальністю та новизною?	-1	0	+1	+2
4.	Чи відбувається за освітньою програмою (ОП), за якою Ви навчаєтесь, вільний вибір дисциплін?	-1	0	+1	+2
5.	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	-1	0	+1	+2
6.	Чи достатньо обгрунтована, на Вашу думку, логічна послідовність викладання дисциплін ОП Вашої спеціальності?	-1	0	+1	+2
	Якщо ні, то запропонуйте свій варіант структурно-логічної схеми ОП				
7.	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП Вашої спеціальності?	-1	0	+1	+2
	Якщо так, то назвіть навчальні дисципліни, в яких дублюється зміст				
8.	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	-1	0	+1	+2
	Якщо ні, то назвіть, які саме очікування не здійснились				
9.	Чи всі викладачі при реалізації ОП пропагують та дотримуються принципів академічної доброчесності?	-1	0	+1	+2
10.	Чи повною мірою були задоволені під час опанування змісту ОП Ваші особисті очікування?	-1	0	+1	+2
11.	Я наполегливо Чи будете Ви рекомендувати іншим навчатись за ОП, за якою отримуєте вищу освіту?	-1	0	+1	+2
	ЗАГАЛЬНІ КОМЕНТАРІ				
12.	Обгрунтуйте, якими дисциплінами/практиками, на Вашу думку, слід доповнити ОП і чому?				

13.	Обґрунтуйте, які дисципліни/практики, на Вашу думку, необхідно вилучити із змісту ОП і чому?				
14.	Обґрунтуйте, чого Вас <u>не навчили</u> за ОП, а це потрібно на сучасному ринку праці?				
15.	Ваші пропозиції щодо покращення якості ОП:				

Дякуємо за участь!

АНКЕТА №2

ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ОЧИМА ВИПУСКНИКА

Освітня програма _____

Спеціальність _____

Інструкція: Шановний випускник!

Запрошуємо Вас прийняти участь в опитуванні (анонімно) в рамках проведення моніторингу якості освітньої програми (ОП), за якою Ви навчалися у закладі вищої освіти!

Просимо оцінити за п'ятибальною шкалою (де: -2 – зовсім не погоджуюсь, -1 – радше не погоджуюсь, +1 – радше погоджуюсь, +2 – повністю погоджуюсь) якість освітньої програми, за якою Ви здобули вищу освіту, за наступними критеріями оцінювання.

№	Критерії оцінювання	Бали			
1.	Я достатньо отримав теоретичних знань у процесі навчання для майбутньої професійної діяльності	-2	-1	+1	+2
2.	Я достатньо набув практичних умінь та навичок у процесі навчання для майбутньої професійної діяльності	-2	-1	+1	+2
3.	Навчання за ОП було сучасним та практично орієнтованим	-2	-1	+1	+2
4.	Оцінювання знань відбувалось прозоро та справедливо	-2	-1	+1	+2
5.	Викладачі під час реалізації ОП використовували сучасні методи навчання (майстер-клас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри, проекти та ін.)	-2	-1	+1	+2
6.	Проходження виробничих практик сприяло розширенню теоретичних знань та вдосконаленню практичних навичок	-2	-1	+1	+2
7.	Мені вистачало часу на самостійну роботу	-2	-1	+1	+2
8.	Я задоволений переліком і змістом дисциплін вільного вибору, що приляло задоволенню потреби у формуванні своєї індивідуальної освітньої траєкторії	-2	-1	+1	+2
9.	Я добре оволодів соціальними (м'якими) навичками (комунікабельність, вміння працювати в команді, креативно мислити, проявляти ініціативу та ін.)	-2	-1	+1	+2
10.	Я мав вільний доступ до електронних інформаційних ресурсів університету	-2	-1	+1	+2

11.	Викладацький персонал випускової кафедри кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню за обраною ОП	-2	-1	+1	+2
12.	Опанування змісту ОП сприяло моєму кар'єрному зростанню та успішності працевлаштування	-2	-1	+1	+2
13.	При реалізації ОП всі викладачі пропагують та дотримуються принципів академічної доброчесності	-2	-1	+1	+2
14.	Мої особисті очікування повною мірою були задоволені під час опанування змісту ОП				
15.	Я наполегливо рекомендуватиму іншим навчатись за ОП, за якою отримав вищу освіту	-2	-1	+1	+2
ЗАГАЛЬНІ КОМЕНТАРІ					
Чого мене, на мою думку, не навчили за ОП, а це потрібно на сучасному ринку праці:					
Які дисципліни/практики, на мою думку, необхідно <u>вилучити</u> із змісту ОП?					
Які дисципліни/практики, на мою думку, необхідно <u>ввести</u> до змісту ОП?					
Інші пропозиції щодо покращення якості ОП:					

Дякуємо за співпрацю!

Завдання 2. Ознайомившись з Програмою забезпечення якості вищої освіти в Міжнародному гуманітарному університеті (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/progr_zabez_yakosti.pdf) та Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Міжнародному гуманітарному університеті (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_sistem.pdf), проведіть моніторинг якості викладання навчальних дисциплін за певною освітньою програмою (за власним вибором), використовуючи засоби Анкети №2 та інші.

Узагальніть отримані дані в наочній формі, а також у вигляді моніторингового/аналітичного звіту (приклад див. file:///C:/Users/8D29~1/AppData/Local/Temp/OC_NP_OOP_Soc_rab2021.pdf).

АНКЕТА №3

ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ОЧИМА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освітня програма _____
 Спеціальність _____
 Рівень вищої освіти _____
 Курс (рік навчання) _____

Інструкція: Шановний здобувач вищої освіти! Запрошуємо Вас прийняти участь в опитуванні (анонімно) в рамках проведення моніторингу якості викладання навчальних дисциплін за обраною вами освітньою програмою (ОП).

Просимо оцінити за п'ятибальною шкалою (де: 0 – дуже погано, 1 – погано, 2 – задовільно, 3 – добре, 4 – дуже добре, 5 – відмінно) якість професійно-педагогічної діяльності викладачів, які здійснюють викладання навчальних дисциплін за наступними параметрами.

Критерії оцінювання	ПАРАМЕТРИ ОЦІНЮВАННЯ	ПБ викладача 1	ПБ викладача 2	ПБ викладача 3	ПБ викладача 4	ПБ викладача 5	ПБ викладача 6	ПБ викладача 7	ПБ викладача 8
Організація освітнього процесу	1. Повнота презентації змісту, ролі і місця дисципліни в структурі ОП, системи та критеріїв оцінювання досягнень здобувачів, загальних правил взаємодії.								
	2. Організаційна культура викладача (вчасний початок та завершення лекцій і практичних занять, дотримання плану, робочої програми, розкладу).								
	3. Об'єктивність та прозорість оцінювання знань студентів: викладачі дотримуються заявлених на початку курсу критеріїв оцінювання, впроваджують різні форми контролю, система накопичення балів є прозорою та доступною.								
Фахова гнучкість, уміння зробити освітній процес	4. Чіткість, доступність та зрозумілість подачі матеріалу, уміння зацікавити.								
	5. Використання активних методів проведення занять: дискусії, рольові ігри, робота в малих групах, проекти,								

	індивідуальні та групові презентації тощо.								
	6. Унаочнення матеріалу: презентації, аудіо- та відеозаписи, карти, схеми, таблиці, роздатковий матеріал тощо.								
	7. Здатність мотивувати студентів до поглибленого вивчення предмету (самостійне, додаткове вивчення).								
	8. Творчий підхід, застосування інноваційних засобів та технологій у викладанні навчальної дисципліни								
Педагогічна майстерність, комунікативна культура	8. Наявність постійного зворотного зв'язку (аналіз та корекція способів виконання студентами завдань, своєчасна реакція на потреби та інформаційні запити студента).								
	9. Спроможність створювати комфортне освітнє середовище, у якому кожен студент може проявити свої здібності.								
	10. Коректність та тактовність у ставленні до особистості студента								
	11. Дотримання принципів педагогічної етики та академічної доброчесності								
	12. Гуманістична спрямованість, безконфліктність педагогічної взаємодії								

Дякуємо за участь!

Завдання 3. Ознайомившись з Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Міжнародному гуманітарному університеті (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_sistem.pdf), а також з Положенням про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів перед вищої та вищої освіти (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_poradok_ocinuvan_result.pdf), *здійсніть моніторинг системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу у закладі вищої освіти, в якому Ви навчаєтесь, використовуючи засоби Анкети №4 та інші.*

Узагальніть отримані дані в наочній формі, а також у вигляді моніторингового звіту (приклад аналітичного звіту див. на сайті Центру забезпечення якості освіти (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>)).

АНКЕТА №4

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОЧИМА ЗДОБУВАЧА

Освітня програма _____
 Спеціальність _____
 Рівень вищої освіти _____
 Курс (рік навчання) _____

Інструкція: Шановний здобувач вищої освіти!

Запрошуємо Вас прийняти участь в опитуванні (анонімно) в рамках моніторингу реального стану системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу у закладі вищої освіти, в якому Ви навчаєтесь!

Просимо прочитати кожне твердження і зазначити, наскільки Ви погоджуєтесь чи не погоджуєтесь з ним. Будь ласка, відмітьте лише одну клітинку напроти кожного твердження.

ТВЕРДЖЕННЯ	Зовсім не погоджуюсь (-2)	Частково не погоджуюсь (-1)	Частково погоджуюсь (+1)	Цілком погоджуюсь (+2)
1. Студенти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти				
2. Я маю можливість вільно обирати навчальні дисципліни				
3. Я маю можливість впливати на визначення змісту навчальних				

дисциплін				
4. Я маю можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою я навчаюсь				
5. Спосіб і методи оцінювання та виставлення балів в університеті є справедливими				
6. Я отримую детальний відгук (зворотній зв'язок) про мою роботу				
7. Я отримую цей відгук дуже швидко				
8. Цей відгук допоміг мені прояснити ті речі, які я не розумів(ла)				
9. Всі викладачі моєї спеціальності висококваліфіковані та компетентні				
10.Всі викладачі моєї спеціальності добре організовані та підготовані до занять				
11. У мене є можливість оцінювати роботу моїх викладачів				
12. Я отримую достатньо підтримки і корисних порад щодо мого навчання				
13. Я маю змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність				
14. Я отримую корисні настанови та вичерпні консультації, коли мені необхідно робити вибір щодо мого навчання				
15. Моє навчання належним чином готує мене до сучасної кар'єри за моєю спеціальністю				
16. Викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективності навчання				
17. Всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття				
18.Методичне забезпечення самостійної				

роботи було достатнім				
19. Частка навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою				
20. Необхідні навчальні ресурси для вивчення матеріалу є доступними				
21. У мене є стабільний доступ до мережі Інтернет для пошуку необхідних матеріалів				
22. Розклад моїх занять є ефективним та зручним				
23. Під час будь-яких змін у моєму навчальному курсі чи у викладанні ефективно використовується комунікація між студентами і представниками факультету				
24. Я маю доступ до важливої інформації і даних щодо моїх навчальних курсів та успішності				
25. Я ознайомлений з порядком оскарження результатів заліків, іспитів				
26. Я ознайомлений з порядком перескладання заліків, іспитів				
27. Я ознайомлений з процедурою реагування університету на порушення академічної доброчесності				
28. Я ознайомлений з процедурою врегулювання конфліктних ситуацій в університеті				
29. Я ознайомлений з роботою психологічної служби університету				
30. Під час навчання загальне ставлення викладачів до мене було об'єктивним і неупередженим				
31. Всі навчальні дисципліни за обраною освітньою програмою викладаються українською мовою				
.				
ЗАГАЛЬНІ КОМЕНТАРІ				
32. Зазначте, будь ласка, що Вам дуже імпонує та подобається на випусковій кафедрі/факультеті/ університеті?				

33. Конкретизуйте, будь ласка, що Вам не подобається на випусковій кафедрі/факультеті/ університеті?	
34. Означте, будь ласка, Ваші зауваження, інші коментарі та пропозиції щодо вдосконалення діяльності випускової кафедри/факультету/ університету.	

Дякуємо за співпрацю!

Завдання 4. Ознайомившись з Положенням про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf), з Положенням про освітні програми в у Міжнародному гуманітарному університеті (https://docs.mgu.edu.ua/docs/polozh_pro_osvprog_mgu.pdf), а також з Рекомендаціями для експертів Національного агентства стосовно акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти (<https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/BC.pdf>), *здійсніть внутрішню експертизу якості освітньої програми (ОП) за одним із критеріїв (1, 2, 4, 5), запропонованими НАЗЯВО.*

Узагальніть отримані результати у формі експертного висновку (приклад див. на сайті ОНУ. Ліцензування та акредитація: <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/accreditation/licening>), дотримуючись алгоритму, висвітленого в табл. 1.

Таблиця 1

Алгоритм проведення експертизи якості освітньої програми

№№ з/п	Критерії оцінювання якості ОП	Результати експертизи якості ОП (опис фактів, коментарі)
1.	<u>Критерій 1.</u> Проектування та цілі освітньої програми	
	1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.	
	2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.	
	3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку	

	спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.	
	4. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).	
	Експертний висновок	
2.	<u>Критерій 2.</u> Структура та зміст освітньої програми	
	1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄCTS) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).	
	2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів	
	3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).	
	4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір дисциплін.	
	5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.	
	6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних	

	навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям	
	7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту	
	8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄCTS) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів	
	9. Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.	
	Експертний висновок	
3.	<u>Критерій 4.</u> Навчання і викладання за освітньою програмою	
	1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи	
	2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).	
	3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми	
	4. Викладачі оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній	

	5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти	
	Експертний висновок*	
	<u>Критерій 5.</u> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
	1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.	
	2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти	
	3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми	
	4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї	

	політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.	
	Експертний висновок**	

Примітка:

****При здійсненні експертизи якості ОП за критерієм 4. Навчання і викладання за освітньою програмою слід дотримуватися наступних інструкцій:***

1. Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи коротке поле.

2. Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

3. Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи. Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП.

4. Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО.

*****При здійсненні експертизи якості ОП за критерієм 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність слід дотримуватися наступних інструкцій:***

1. Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання? Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

2. Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти? Яким чином

форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти?

3. Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

4. Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП.

5. Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП.

6. Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП.

7. Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності? Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

8. Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП? Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП.

Завдання 5. Дотримуючись Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Міжнародному гуманітарному університеті (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NomAkti/poloj_sistem.pdf), а також Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Міжнародного гуманітарного університету (https://docs.mgu.edu.ua/docs/NomAkti/poloj_pidv.pdf) здійсніть оцінювання якості професійної діяльності викладача за навчальний рік, використовуючи анкету (<file:///C:/Users/8D29~1/AppData/Local/Temp/poloz-monitoring.pdf>), та наступні карти оцінювання якості проведення ним лекції та практичного заняття.

Узагальніть та обґрунтуйте правомірність власних висновків щодо якості професійної діяльності обраного викладача, запропонуйте певні рекомендації щодо покращення його професійної активності.

Карта оцінювання якості проведення лекції

Кафедра _____

Викладач _____

Навчальна дисципліна _____

Тема лекції _____

Критерії оцінювання	Зміст критерію	Оцінка	
		критеріальна	загальна
Змістовність лекцій	1. Науковий рівень, відповідність новітнім досягненням науки і практики		
	2. Наявність узагальнень, переконливість		
	3. Відображення дискусійних питань, постановка наукових проблем		
	4. Відповідність лекцій змісту програми і навчального плану		
	5. Виховна роль		
Професійна спрямованість	1. Формування професійного світогляду студентів на лекції		
	2. Розширення соціальної сутності і проблемних питань		
	3. Зв'язок лекційного матеріалу з професійними інтересами підготовки студентів як фахівців		
Методичний рівень	1. Застосування методів і прийомів активізації пізнавальної діяльності студентів		
	2. Використання елементів зворотного зв'язку		
	3. Наявність міжпредметних і міжтематичних зв'язків при викладанні лекційного матеріалу		
Структура лекцій	1. Формулювання мети і завдань		
	2. Наявність плану лекції		
	3. Наявність літературних джерел		
	4. Чітка композиційна побудова (вступ, основна частина, завершення)		

	5. Логічна послідовність і взаємозв'язок окремих частин лекції		
	6. Відокремлення кожного питання плану при послідовному викладанні лекції		
	7. Виділення головних ідей і висновків		
Стиль лекцій	1. Ясність, чіткість і доступність викладання думок		
	2. Темп викладання матеріалу		
	3. Наочність інформації (плакати, таблиці)		
	4. Оптимальне використання дошки		
	5. Застосування технічних засобів навчання		
	6. Наявність мовного контакту з аудиторією		
Майстерність викладача як лектора і організатора дискусії	1. Рівень вільного володіння лекційним матеріалом		
	2. Емоційність, культура мовлення		
	3. Зовнішній вигляд		
	4. Поважне і тактовне ставлення до студентів		
	5. Уміння зняти напруження і втому аудиторії		
Професійні якості			

Висновок:

Карта оцінювання якості проведення практичного (семінарського) заняття

Кафедра _____

Викладач _____

Навчальна дисципліна _____

Тема заняття _____

Критерії оцінювання	Зміст критерію	Оцінка	
		критеріальна	загальна
Змістовність практичного заняття	1. Відповідність теми практичного заняття змісту програми і начальному плану		
	2. Відповідність змісту практичного заняття сучасним проблемам господарської практики в даній галузі		
	3. Рівень досягнення мети практичного заняття		
	4. Рівень повноти розкриття тематичних питань		
Структура практичного заняття	1. Визначення теми практичного заняття		
	2. Визначення мети діяльності		
	3. Надання методичних вказівок для самостійного виконання практичного завдання		
	4. Надання переліку рекомендованої літератури для поглибленого вивчення окремих питань		
	5. Організація процесу навчання студентів		
	6. Організація зворотного зв'язку на етапах закріплення певного навчального досвіду		
	7. Організація об'єктивного контролю навчальної діяльності студентів у кінці практичного заняття		
Методичний рівень	1. Застосування методів і прийомів активізації пізнавальної діяльності студентів		
	2. Роз'яснення складних місць навчального матеріалу		

	3. Надання наочної інформації і засобів оргтехніки		
	4. Наявність елементів управління ходом проведення практичного заняття		
	5. Використання елементів зворотного зв'язку на всіх етапах засвоєння навчальної інформації		
	6. Наявність методичних вказівок до самостійного використання практичного завдання		
	7. Наявність тестів для самоконтролю знань		
Професійна спрямованість	1. Формування професійного світогляду студентів на занятті		
	2. Розширення соціальної сутності проблемних питань		
	3. Зв'язок практичного матеріалу з професійними інтересами підготовки спеціалістів		
Майстерність викладача	1. Рівень вільного володіння практичним матеріалом		
	2. Уміння заохотити студентів до більш якісної навчальної діяльності		
	3. Уміння організувати дискусію та обговорення навчального матеріалу		
	4. Культура мовлення		
	5. Поважне і тактовне ставлення до студентів		
	6. Уміння зняти напруження і втому аудиторії		
Професійні якості			

Висновок:

Завдання 6. Дотримуючись показників професійної активності, висвітлених у табл. 2, визначте рейтинг викладачів кафедри* (за власним вибором), виявіть недоліки та запропонуйте рекомендації щодо підвищення рівня їх професійної активності.

Таблиця 2

Показники професійної активності педагогічних і науково-педагогічних працівників (за останні 5 років)

№ та зміст критерію	Пункт відповідності з дотриманням всіх вимог
1) наявність не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection;	
2) наявність одного патенту на винахід або п'яти деклараційних патентів на винахід чи корисну модель, включаючи секретні, або наявність не менше п'яти свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір	
3) наявність виданого підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії (загальним обсягом не менше 5 авторських аркушів), в тому числі видані у співавторстві (обсягом не менше 1,5 авторського аркуша на кожного співавтора);	
4) наявність виданих навчально-методичних посібників/посібників для самостійної роботи здобувачів вищої освіти та дистанційного навчання, електронних курсів на освітніх платформах ліцензіатів, конспектів лекцій/практикумів/методичних вказівок/рекомендацій/робочих програм, інших друкованих навчально-методичних праць загальною кількістю три найменування;	
5) захист дисертації на здобуття наукового ступеня;	
6) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня;	
7) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради, або члена не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад;	
8) виконання функцій (повноважень, обов'язків) наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту),	

9) робота у складі експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН або у складі галузевої експертної ради як експерта Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або у складі Акредитаційної комісії, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради/науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої або фахової передвищої освіти МОН, наукових/науково-методичних/експертних рад органів державної влади та органів місцевого самоврядування, або у складі комісій Державної служби якості освіти із здійснення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю);	
10) участь у міжнародних наукових та/або освітніх проектах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання “суддя міжнародної категорії”;	
11) наукове консультування підприємств, установ, організацій не менше трьох років, що здійснювалося на підставі договору із закладом вищої освіти (науковою установою);	
12) наявність апробаційних та/або науково-популярних, та/або консультаційних (дорадчих), та/або науково-експертних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п’яти публікацій;	
13) проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін іноземною мовою (крім дисциплін мовної підготовки) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік;	
14) керівництво студентом, який зайняв призове місце на I або II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота у складі організаційного комітету / журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком /проблемною групою;	
15) керівництво школярем, який зайняв призове місце III-IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II-III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру “Мала академія наук України”; участь у журі III-IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів чи II-III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру “Мала академія наук України” (крім третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня);	

19) діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях;	
20) досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності)	
21) Наявність мовного сертифікату не менше рівня B2	
Всього профактивність проф. Цокур О.С. відповідає 9 критеріям	

***Рейтинг** – кількісний показник якості роботи викладача закладу вищої освіти, що формується за основними напрямками їхньої діяльності/показниками професійної активності.

Завдання 7. Оцініть рівень сформованості власної моніторингової компетентності, використовуючи наступну діагностичну анкету (Анненкова І.П. Наукові основи моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників ВНЗ Одеса: Вид-во «Optimum», 2015. с.455).

Таблиця 3

Бланк оцінювання моніторингової компетентності

№№ з/ч	Складові компонентів моніторингової компетентності	Інтенсивність прояву*
1.Когні- тивний компонент	1.Знання нормативно-правових документів, що регламентують проведення моніторингових досліджень	5,4,3,2,1,0
	2. Знання понятійно-категоріального апарату з питань моніторингу якості професійної діяльності	5,4,3,2,1,0
	3. Знання технології проведення моніторингових досліджень	5,4,3,2,1,0
	4. Знання основних принципів розробки інструментарію моніторингу	5,4,3,2,1,0
	5. Знання методів збирання, представлення, аналізу та інтерпретації даних моніторингу	5,4,3,2,1,0
Всього		
Діяльніс- ний компонент	6.Уміння планувати моніторингові дослідження	5,4,3,2,1,0
	7.Уміння визначати показники якості професійної діяльності для проведення моніторингових досліджень	5,4,3,2,1,0

	8.Уміння розробляти інструментарій для проведення моніторингових досліджень	5,4,3,2,1,0
	9.Уміння застосовувати табличний процесор MS Excel для обробки та узагальнення даних моніторингових досліджень	5,4,3,2,1,0
	10.Уміння аналізувати та інтерпретувати інформацію в текстовій, табличній та графічній формі	5,4,3,2,1,0
	11.Уміння визначати коригувальні заходи за результатами моніторингових досліджень	5,4,3,2,1,0
Всього		
3.Особистісний компонент	12. Розуміння значення результатів моніторингу для прийняття управлінських рішень	5,4,3,2,1,0
	13. Розуміння ролі моніторингу у забезпеченні якості професійної діяльності	5,4,3,2,1,0
	14.Інтерес до моніторингової діяльності	5,4,3,2,1,0
	15.Потреба самовдосконалення в галузі моніторингової діяльності	5,4,3,2,1,0
Всього		
Коефіцієнт сформованості		

*Для оцінювання інтенсивності прояву складових моніторингової компетентності використовуйте п'ятибальну шкалу, згідно якої:

- 0 – складова не виявляється зовсім;
- 1 – складова виявляється дуже слабо;
- 2 – складова виявляється слабо;
- 3 – складова виявляється достаньо;
- 4 – складова виявляється досить яскраво;
- 5 – складова виявляється дуже яскраво.

Рівні сформованості моніторингової компетентності:

- 0,5 і нижче – низький рівень сформованості моніторингової компетентності
- 0,51 – 0,64 – задовільний рівень сформованості моніторингової компетентності
- 0,65 – 0,84 – достатній рівень сформованості моніторингової компетентності
- 0,85 – 1,00 – високий рівень сформованості моніторингової компетентності.

ІІІ. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД САМОСТІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ В ХОДІ ПРАКТИКУМУ З ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І МОНІТОРИНГУ

Одне з основних завдань, що постають перед колективом випускової кафедри та факультету, на якому реалізується певна освітня програма - це підвищення якості підготовки здобувачів відповідного рівня вищої освіти за допомогою обґрунтування, вибору і реалізації заходів, що дозволяють досягати більш високі результати при мінімальних витратах часу і зусиль з боку усіх учасників освітнього процесу. Істотну роль в рішенні цієї задачі відіграє **освітній моніторинг**.

Моніторинг (лат. *monitor* - той, хто нагадує, попереджає; англ. *monitoring* - здійснення контролю, стеження) - комплекс динамічних спостережень, аналітичної оцінки прогнозу стану цілісної системи.

Освітній моніторинг - це система збору, обробки і зберігання інформації про функціонування педагогічної системи, що забезпечує безперервне відстежування її стану, сучасне коригування і прогнозування розвитку.

Мета: відстежування якості освітніх послуг, визначення ефективності управління педагогічними системами.

Завдання:

- безперервно спостерігати за станом навчально-виховного процесу і отримувати оперативну інформацію про нього;
- своєчасно виявляти зміни, що відбуваються в навчально-виховному процесі, і чинники, що викликають їх;
- попереджати негативні тенденції в освітньому процесі;
- здійснювати короткострокове прогнозування розвитку освітнього процесу;
- оцінювати ефективність методичного забезпечення освітнього процесу;
- оцінювати задоволеність споживачів якістю освітніх послуг.

Для успішного впровадження педагогічного моніторингу (див. рис. 1) обов'язкове дотримання трьох етапів :

- підготовчого, на якому визначається мета, об'єкт, напрям дослідження, розробляється єдиний інструментарій збору інформації, критерії і їх показники, терміни представлення інформації і відповідальних;
- практичного, що допускає вибір методів збору і систематизації інформації (спостереження, аналіз документів, відвідування навчального зайняття і виховних заходів, контрольні зрізи, анкетування, тестування, самооцінка і т. д.), реалізацію програми і відповідних технологій моніторингових досліджень;
- аналітичного, на якому отримана в процесі моніторингових досліджень інформація обробляється, аналізується, систематизується і узагальнюється у вигляді наочних схем, графіків, діаграм, вироблення нових рекомендацій, прогнозів з метою прийняття або коригування управлінських рішень.

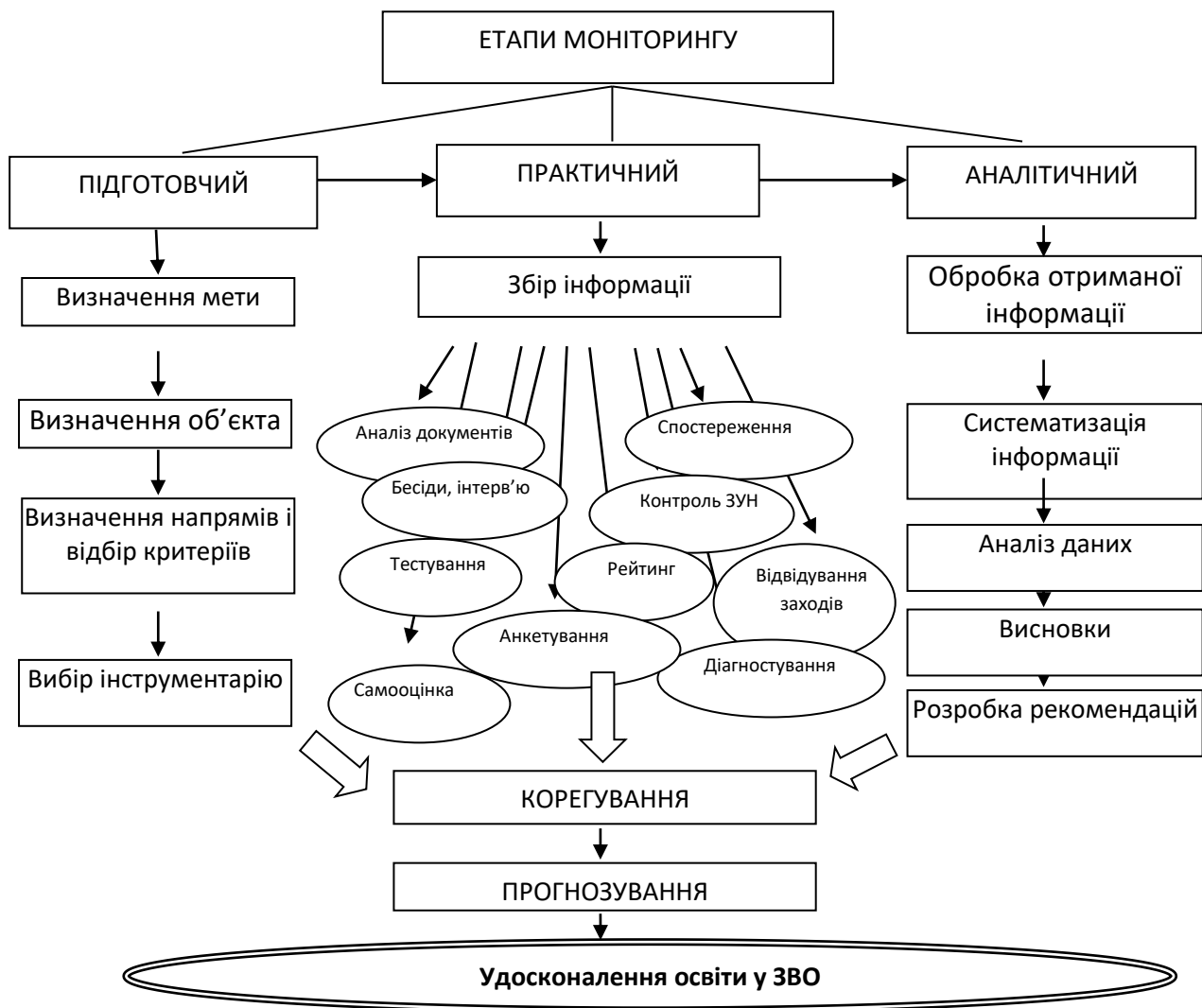

Рис. 1. Структура моніторингу якості освіти у ЗВО

Ефективність моніторингу визначається мірою розробки і оптимізації методик і технологій, за допомогою яких вирішуються специфічні завдання моніторингу, представлені нижче :

- Безперервне спостереження за станом досліджуваного педагогічного процесу, оперативній інформації про нього;
- Своєчасне виявлення змін, що відбуваються в педагогічному процесі, причин і чинників, що викликають їх;
- Попередження негативних тенденцій в течії педагогічного процесу;
- Здійснення короткострокового і середньострокового прогнозування розвитку найважливіших процесів в системі професійної освіти студентів;
- Оцінка ефективності і повноти реалізації науково- і інструктивно-методичного забезпечення цього педагогічного процесу у ЗВО.

Моніторинг повинен здійснюватися відповідно до наступних організаційно-методичних вимог:

- набір і форма показників моніторингу мають бути обмеженими і постійними впродовж встановленого періоду часу;
- показники повинні по можливості фіксувати такі феномени освітнього процесу, які досить глибоко вивчені в науковому плані і адекватно відбивають рівень якості освіти;
- показники мають бути значимими для ефективного управління якістю освіти;
- періодично (не рідше за один раз в рік) повинна здійснюватися корекція набору показників, що використовувалася;
- освітній моніторинг повинен базуватися на статистичних обстеженнях системи вищої освіти, періодичних експертних опитуваннях, опитуваннях викладацького і адміністративного складу, студентів, а також опитуваннях населення;
- опитування можуть проводитися методом стандартизованого інтерв'ю із заповненням анкети.

У ряді випадків результати моніторингу можуть бути істотно доповнені при використанні методів контент-аналіза, "фокус - групи".

Результати моніторингу мають бути основою для інноваційної діяльності усіх учасників (суб'єктів) освітнього процесу. Міра їх участі різна, але усі вони (викладачі, студенти, їх батьки, громадськість) отримують інформацію, аналізують її. Наприклад, соціум отримує відомості про освітню установу (ОНУ ім. І.І. Мечникова, факультет РГФ). На підставі цієї інформації формується громадська думка.

ГОЛОВНИМИ ОБ'ЄКТАМИ МОНІТОРИНГУ Є:

- якість вищої освіти (хід процесу);
- виконання навчальних планів і програм (хід процесу);
- якість діяльності викладачів (хід процесу);
- якість управління (хід процесу);
- якість матеріально-технічного забезпечення (ресурси процесу);
- якість засвоєння навчальних дисциплін (результати процесу);
- ефективність формування особистих якостей у студентів (результати процесу);
- ефективність їх самостійної учбово-пізнавальної, науково-дослідницької професійної діяльності (результати процесу).

Кафедральний рівень моніторингу охоплює наступні показники:

- наявність у випускників основних структурних компонентів знань і умінь (відповідно до кваліфікаційної характеристики і переліку компетенцій фахівця);
- позитивні риси в роботі випускників (відповідність особистих якостей випускників вимогам професії; здатність випускників до інноваційної діяльності);

- особисті досягнення випускників (нагороди, звання, винаходи, наукові роботи, ступені);
- недоліки в роботі випускників;
- ставлення підлеглих (учнів) до випускників;
- звернення колег по роботі до випускників;
- ставлення керівників до випускників.

ПЕРЕВАГИ МОНІТОРИНГУ НА РІВНІ КАФЕДРИ:

- Отримання об'єктивних оцінок, ґрунтованих на фактах
- Системний підхід до вдосконалення діяльності викладачів
- Виявлення і аналіз процесів, в які можна ввести покращення
- Впровадження різних ініціатив з управління якістю в щоденну діяльність ВНЗ
- Використання при оцінці своєї діяльності і її результатів єдиного комплексу критеріїв
- Можливість порівняння з кращими результатами
- Навчання персоналу використанню принципів загального управління якістю
- Визначення динаміки змін, що сталися з моменту попередньої самооцінки

СУПРОВІД ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Експертиза – це особливий спосіб вивчення дійсності, який дозволяє побачити і зрозуміти те, чого неможна просто виміряти або обчислити; який здійснюється компетентними та незалежними спеціалістами (експертами) і в якому саме суб'єктивна думка та відповідальності рішення експертів надається вирішальне значення.

Педагогічна експертиза розуміється як складна аналітико-синтетична діяльність, що спрямована на дослідження педагогічних об'єктів, явищ, процесів, проблем, результатів педагогічної діяльності, формування обґрунтованої оцінки та прогнозування розвитку системи освіти.

Оновлення класичної сутності педагогічного контролю як управлінської функції, розвиток освітньої аналітики та експертизи стимулював появу інтегрованих видів діяльності сучасних викладачів: контрольної-оцінної, контрольної-аналітичної, інформаційно-аналітичної, експертно-діагностичної та аналітико-експертної.

Аналітико-експертна діяльність – це процес моделювання і організації науково обґрунтованих та практико-орієнтованих аналітико-експертних досліджень, спрямованих на пізнання та професійну об'єктивну вичерпну оцінку складних педагогічних об'єктів, з якими вступає в певні відносини викладач закладу вищої освіти.

Технологія педагогічної експертизи якості вищої освіти вміщує в себе:

- 1) методику формування групи експертів;
- 2) розробку експертних карт оцінки об'єкта;
- 3) методи організації роботи експертів у групі або індивідуально;
- 4) методи визначення узгодженості думок експертів;
- 5) методику обробки результатів експертного оцінювання.

Етапи експертного оцінювання:

1. Підготовчий. Основне завдання даного етапу підготувати все необхідне для процедури експертного оцінювання. У першу чергу мають бути підготовлені нормативні документи: інструкції, протоколи, план-графік роботи експертів.

2. Технологічний. На даному етапі експерти обробляють та аналізують показники якості різних параметрів об'єкта, а також оформлюють висновок.

3. Заключний. На даному етапі відбувається обробка та інтерпретація результатів експертного оцінювання. Основне завдання заключного етапу полягає в тому, щоб найбільш коректно обробити протоколи експертних оцінок, а також розробити рекомендації щодо подальшого доопрацювання, корегування або розвитку.

Дуже важливо розрізняти оцінювання (evaluation) та педагогічне оцінювання (assessment).

Оцінювання (evaluation) - є «процесом систематичного збирання та інтерпретації свідчень, що веде до встановлення одержаних програмних результатів навчання здобувачів» (Harlen W., 1998). Таке оцінювання має за мету розгляд усіх факторів, що впливають на процес навчання: цілі освітньої програми, її структура та зміст, навчальні матеріали, методологія, навчально-методичне забезпечення обов'язкових та вибіркових дисциплін, професійна активність і діяльність викладачів, критерії та способи оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти тощо.

Педагогічне оцінювання (assessment), будучи частиною оцінювання (evaluation), враховуючи низку процесів, що тісно пов'язані з навчанням для визначення того, що знає, розуміє та вміє здобувач вищої освіти, це процес формулювання висновків на основі порівнювання кількісних показників, отриманих з різних джерел, зі стандартами. Коли викладачі здійснюють таке оцінювання, вони вимірюють результати та досягнення здобувачів вищої освіти, діагностують проблеми, що мають у них, забезпечують зворотній зв'язок (відгук, рекомендації та поради) на отримані результати навчальних досягнень здобувачів.

Педагогічне оцінювання – це процес практичної освітньої діяльності викладача, націлений на здобуття оцінок рівня поточної і підсумкової підготовленості тих, хто навчається.

Педагогічне оцінювання відображає процес і рівень дидактичної взаємодії викладача і здобувачів вищої освіти, в ході якого визначається якість засвоєних останніми знань, умінь і навичок, що суттєво впливає на подальший процес організації навчання. Педагогічне оцінювання поєднує почуттєво-емоційні та раціональні чинники, що посилюють його значення в контексті забезпечення успішного індивідуального розвитку здобувачів вищої освіти.

Технологія педагогічної експертизи вищої освіти, ґрунтованої на сучасній методології оцінювання (evaluation), полягає у дидактично обґрунтованому зведенні у єдину матрицю різних показників функціонування системи вищої освіти:

- зміст освіти (дотримання послідовності роботи з інформацією, способами діяльності);
- освітні цілі (рівні засвоєння та якості знань);
- виховні цілі (мотиваційний аспект освіти з фіксацією адекватного емоційного відгуку);
- розвиваючи цілі (пам'ять, мислення, творче мислення, відчуття);
- вид навчальної ситуації;
- методи навчання (пояснювально-ілюстративний – репродуктивний – проблемний виклад – частково-пошуковий – дослідницький);
- зворотній зв'язок;
- міжпредметні зв'язки;
- засоби навчання, тренажу, контролю;
- розумові операції;
- діяльність (предметна, надпредметна, самостійно-пошукова, науково-дослідницька);
- поняття (базові, нові);
- алгоритми роботи з інформацією;
- професійна компетентність й педагогічна майстерність викладачів (О. Касьянова).

На ефективність структуризації змісту аналітико-експертних функцій педагогічних працівників указує Г.В.Єльнікова: "Якщо контроль і прогнозування проводить керівник, то він на себе бере відповідальність за якість виконаних дій... Якщо контроль і прогнозування проводить виконавець, він сам відповідає за якість своєї роботи, переходить від механічних дій до усвідомлених, тому що зацікавлений у їх продуктивності".

Педагогічну експертизу характеризують такі особливості:

- зорієнтована на дослідження реалізації педагогічно значущих цілей, отримання нової інформації для поліпшення якості навчання, виховання і розвитку особистості учня на основі аналізу й інтерпретації результатів;

- надає принципово нову змістову інформацію про якість професійно-педагогічної діяльності вчителя;
- здійснюється за допомогою методів, що органічно вписуються в логіку педагогічної діяльності вчителя;
- за допомогою експертизи посилюються контрольні-оцінні функції в діяльності викладача;
- традиційні методи і засоби навчання і виховання можуть бути трансформовані в методи і засоби педагогічної експертизи.

Рейтинг діяльності – кількісний показник результатів якості роботи науково-педагогічних працівників (НПП), що формується за основними напрямками діяльності. Рейтинг є одним із видів заохочення та оцінки діяльності науково-педагогічних працівників, який може органічно співіснувати з іншими, прийнятими в університеті. Рейтинг дає можливість підсумку поточної (по закінченню навчального року) та підсумкової роботи (за декілька років).

Метою проведення рейтингової оцінки діяльності викладачів ОНУ є забезпечення ефективного моніторингу стану управління розвитком і підвищенням якості діяльності університету з врахуванням вкладу в нього всіх науково-педагогічних працівників, кафедр, факультетів.

Впровадження рейтингової оцінки спрямоване на вирішення таких завдань:

- підвищення ефективності та результативності професійної діяльності науково-педагогічних працівників;
- забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання діяльності викладачів за рахунок повноти та достовірності інформації;
- забезпечення змагальності та здорової конкуренції, підвищення мотивації ефективності праці;
- створення інформаційної бази для аналізу і оцінки результатів діяльності викладачів університету;
- посилення зацікавленості науково-педагогічних працівників у підвищенні своєї професійної кваліфікації, в освоєнні передового педагогічного досвіду, в творчому підході до процесу викладання;
- диференціація оцінки діяльності науково-педагогічних працівників для забезпечення підтримки найбільш ефективних з них.

Визначення рейтингу науково-педагогічних працівників проводиться за бальною системою шляхом сукупності закінчених видів роботи, які включені до відповідних напрямів діяльності. В основі підрахунку покладено принцип впорядкування професійних досягнень науково-педагогічних працівників (зокрема, кваліфікаційні характеристики: учений ступінь, звання, членство в НАН або галузевих академіях; відомості про нагороди; про роботу в спеціалізованих радах, редколегіях видавництв і т. п. та/або активність діяльності протягом навчального року (відомості про обсяг виконаного навчального навантаження; відомості про всі види публікацій; кількість створених навчальних та робочих програм з нових дисциплін; кількість

створених навчально-методичних посібників та підручників і т.д.) на основі кількісних показників або рейтингових оцінок.

Натомість, рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників не відображає в повній мірі якість і специфіку діяльності конкретного викладача і тому не може слугувати підставою для відмови йому у продовженні контракту.

IV. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ УПРОДОВЖ ПРАКТИКУМУ ЗА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І МОНІТОРИНГУ

Критерії оцінювання досягнень практикантів

Критеріями оцінювання досягнень здобувачів під час практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу є:

- Ступінь виконання системи індивідуальних завдань.
- Повнота та ґрунтовність засвоєння змістових аспектів чинних нормативно-правових засад з управління закладом вищої освіти, організації та контролю освітнього процесу, навчальною та методичною діяльністю викладачів.
- Гнучкість орієнтування в питаннях посадових обов'язків та способів виконання управлінських функцій керівного складу закладу вищої освіти.
- Інтенсивність вияву власного організаційно-комунікативного та лідерського потенціалу.
- Самостійність в розробленні засобів та доборі адекватного діагностичного інструментарію щодо проведення моніторингових досліджень з вимірювання якості професійної діяльності викладачів та/або академічних досягнень здобувачів вищої освіти.
- Міра поінформованості та володіння алгоритмом здійснення експертизи навчально-методичного забезпечення профільних дисциплін, підготовки експертних висновків та рекомендацій.
- Ступінь розуміння й усвідомлення значення практикуму для набуття властивостей професійно мобільної та конкурентноспроможної особистості кар'єрного зростання та вдосконалення професійного підготовки.
- Своєчасність та якість (повнота, логічність і стилістична досконалість) оформлення звітної документації.
- Змістовність, чіткість і лаконізм відповідей на запитання щодо виконання індивідуальних завдань.

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється з врахуванням означених критеріїв та шкали, наведеної у таблиці 4.

Таблиця 4

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

За системою ОНУ імені І.І. Мечникова	За шкалою ECTS	За національною системою	Визначення
90-100	A	Відмінно	Здобувач повно та ґрунтовно засвоїв змістові аспекти практикуму, чинних нормативно-правових засад з управління закладом вищої освіти, організації та контролю освітнього процесу, навчальною та методичною діяльністю викладачів; вільно орієнтується в питаннях посадових обов'язків та способів виконання управлінських функцій обраних членів керівного складу закладу вищої освіти; яскраво демонструє власний організаційно-комунікативний та лідерський потенціал; вміє самостійно розробляти засоби та добирати адекватний діагностичний інструментарій щодо проведення моніторингових досліджень з вимірювання якості професійної діяльності викладачів та/або академічних досягнень здобувачів вищої освіти; повною мірою поінформований та вільно володіє алгоритмом здійснення експертизи навчально-методичного забезпечення профільних дисциплін, вміє роботи обґрунтовані експертні висновки та рекомендації; всебічно розуміє значення практикуму для набуття властивостей професійно мобільної та конкурентноспроможної особистості, свого кар'єрного зростання та вдосконалення професійного підготовки, повністю і добросовісно виконав усі завдання індивідуальної самостійної роботи, зробив якісний письмовий звіт та мультимедійну презентацію. Звітну документацію щодо виконання всіх завдань практикуму подано у встановлений термін, яка містить всі необхідні елементи та оформлена належним

			чином.
82-89	В	Дуже добре	Здобувач досить повно та ґрунтовно засвоїв змістові аспекти програми практикуму, чинних нормативно-правових засад з управління закладом вищої освіти, організації та контролю освітнього процесу, навчальною та методичною діяльністю викладачів; досить вільно орієнтується в питаннях посадових обов'язків та способів виконання управлінських функцій обраних членів керівного складу закладу вищої освіти; впевнено демонструє власний організаційно-комунікативний та лідерський потенціал; вміє самостійно добирати адекватний діагностичний інструментарій щодо проведення моніторингових досліджень з вимірювання якості професійної діяльності викладачів та/або академічних досягнень здобувачів вищої освіти; повною мірою поінформований та досить вільно володіє алгоритмом здійснення експертизи навчально-методичного забезпечення профільних дисциплін, вміє роботи обґрунтовані експертні висновки та рекомендації; розуміє значення практикуму для набуття властивостей професійно мобільної та конкурентноспроможної особистості, свого кар'єрного зростання та вдосконалення професійного підготовки, добросовісно виконав більшість завдань індивідуальної самостійної роботи під час практикуму, зробив письмовий звіт та мультимедійну презентацію. Звітну документацію подано у встановлений термін, яка містить всі необхідні елементи та оформлена належним чином.
74-81	С	Добре	Здобувач не досить повно та ґрунтовно засвоїв змістові аспекти практикуму, чинних нормативно-правових засад з управління закладом вищої освіти, організації та

			контролю освітнього процесу, навчальною та методичною діяльністю викладачів; помірно орієнтується в питаннях посадових обов'язків та способів виконання управлінських функцій обраних членів керівного складу закладу вищої освіти; слабо демонструє власний організаційно-комунікативний та лідерський потенціал; не завжди вміє самостійно добирати адекватний діагностичний інструментарій щодо проведення моніторингових досліджень з вимірювання якості професійної діяльності викладачів та/або академічних досягнень здобувачів вищої освіти; не повною мірою поінформований та досить слабо володіє алгоритмом здійснення експертизи навчально-методичного забезпечення профільних дисциплін, не завжди вміє роботи обґрунтовані експертні висновки та рекомендації; розуміє значення практикуму для набуття властивостей професійно мобільної та конкурентно-спроможної особистості, свого кар'єрного зростання та вдосконалення професійного підготовки, досить добросовісно виконав половину завдань індивідуальної самостійної роботи під час практикуму, зробив більш-менш якісний письмовий звіт та мультимедійну презентацію. Звітну документацію подано у встановлений термін, яка містить всі необхідні елементи та оформлена належним чином.
64-73	D	Задовільно	Здобувач слабо засвоїв змістові аспекти практикуму, чинних нормативно-правових засад з управління закладом вищої освіти, організації та контролю освітнього процесу, навчальною та методичною діяльністю викладачів; ледве орієнтується в питаннях посадових обов'язків та способів виконання управлінських функцій обраних членів керівного складу закладу вищої освіти; слабо демонструє власний організаційно-комунікативний та лідерський потенціал; здебільшого не вміє самостійно добирати адекватний діагностичний інструментарій

			щодо проведення моніторингових досліджень з вимірювання якості професійної діяльності викладачів та/або академічних досягнень здобувачів вищої освіти; недостатньо поінформований та слабо володіє алгоритмом здійснення експертизи навчально-методичного забезпечення профільних дисциплін, не завжди вміє роботи обґрунтовані експертні висновки та рекомендації; недостатньо розуміє значення практикуму для набуття властивостей професійно мобільної та конкурентноспроможної особистості, свого кар'єрного зростання та вдосконалення професійного підготовки, формально виконав поодинокі завдання індивідуальної самотійної роботи під час практикуму, не вдало зробив письмовий звіт та мультимедійну презентацію. Звітну документацію не подано у встановлений термін, вона містить не всі необхідні елементи та оформлена формально.
60-63	Е	Достатньо	Здобувач дуже слабо засвоїв змістові аспекти практикуму, чинних нормативно-правових засад з управління закладом вищої освіти, організації та контролю освітнього процесу, навчальною та методичною діяльністю викладачів; ледве орієнтується в питаннях посадових обов'язків та способів виконання управлінських функцій обраних членів керівного складу закладу вищої освіти; дуже слабо демонструє власний організаційно-комунікативний та лідерський потенціал; не вміє самотійно добирати адекватний діагностичний інструментарій щодо проведення моніторингових досліджень з вимірювання якості професійної діяльності викладачів та/або академічних досягнень здобувачів вищої освіти; недостатньо поінформований та слабо володіє алгоритмом здійснення експертизи навчально-методичного забезпечення профільних дисциплін, не вміє роботи обґрунтовані експертні висновки та рекомендації; недостатньо розуміє значення

			практикуму для набуття властивостей професійно мобільної та конкурентноспроможної особистості, свого кар'єрного зростання та вдосконалення професійного підготовки, формально виконав поодинокі завдання індивідуальної самотійної роботи під час практикуму, не вдало зробив письмовий звіт та мультимедійну презентацію. Звітну документацію подано не у встановлений термін, яка не містить всіх необхідних елементів та оформлена не належним чином (.
35-59	FX	Незадовільно – з можливістю повторного проходження	Здобувач не засвоїв більшості змістових аспектів програми практикуму, не орієнтується в питаннях посадових обов'язків та способів виконання управлінських функцій обраних членів керівного складу закладу вищої освіти; дуже слабо демонструє власний організаційно-комунікативний та лідерський потенціал; зовсім не вміє самотійно добирати адекватний діагностичний інструментарій щодо проведення моніторингових досліджень з вимірювання якості професійної діяльності викладачів та/або академічних досягнень здобувачів вищої освіти; не поінформований та не володіє алгоритмом здійснення експертизи навчально-методичного забезпечення профільних дисциплін, не вміє роботи обґрунтовані експертні висновки та рекомендації; не розуміє значення практикуму для набуття властивостей професійно мобільної та конкурентноспроможної особистості, свого кар'єрного зростання та вдосконалення професійного підготовки, не виконав жодного із завдань, не зробив письмовий звіт та мультимедійну презентацію. Звітну документацію оформлено частково й не належним чином.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим	Здобувач не брав участі у процесі виконання завдань практикуму.

		повтор- ним курсом	
--	--	--------------------------	--

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Т.: Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Гайдамака О.М. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Луганськ: Альма-матер, 2005. 184 с.
3. Дарманська, І., Дарманський, С., Дичаківський О., Сівак, Н. Освітній менеджмент: навч. посібник. Хмельницький: ХГПА, 2021. 200 с.
4. Коберник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті: навч. посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
5. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
6. Моніторинг та оцінювання якості освіти: навч.-метод. посібник /авт.-упоряд. І.В.Єгорова. Івано-Франківськ, 2021. 141 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/BA.pdf>
7. Мороз І. В. Менеджмент і маркетинг в освіті. Київ: «Освіта України», 2006. 128 с.
8. Управління закладом освіти: підручник / укл. С.Г. Немченко та ін. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
9. Цехмістрова Г.С. Управління в освіті та педагогічна діагностика: навч. посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 280 с.
10. Цокур О.С. Педагогічний менеджмент. *Педагогіка вищої школи*: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 2. 81 с.

Додаткова

11. Канівець Т.М. Основи педагогічного оцінювання: навч.-метод. посібник. Ніжин: Вид. ПП Лисенко М.М., 2012. 102с.
12. Мартинець Л.А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібник. Вінниця, 2018. 196 с.
13. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : навч.-метод. посібник /укл. Н. М. Стеценко. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2013. 257 с.
14. Татарнікова А.А. Концептуальні засади професійної підготовки арт-менеджерів: компетентнісний вимір. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Випуск 204. 2022. С. 75-79.
15. Татарнікова А.А. Особливості втілення ідей дослідницько-орієнтованого підходу у німецькій системі професійної підготовки педагогів-музикантів. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 40. 2021. С. 201-205.
16. Татарнікова А.А. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців- музикантів з арт-менеджменту: організаційно-педагогічні засади. *Наука і освіта*. 2016. №1. С. 87-92.
17. Татарнікова А.А. Педагогічні умови формування професійної компетентності фахівців-музикантів з арт-менеджменту. *Наука і освіта*. 2016. №4. С. 5-10.
18. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / під ред. З.Н. Курлянд. 3-тє вид. Київ: Знання, 2009. Розділ 4.4. Педагогічний менеджмент. С. 256-274.
19. Цокур О.С. Формування професіоналізму особистості майбутнього викладача вищої школи як суб'єкта інноваційної педагогічної діяльності. *Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції*: монографія / наук. ред. О.С. Цокур. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2012. Р. 4.1. С. 121-131.

20. Цокур О. С. Індивідуальні чинники психологічної готовності здобувачів вищої освіти до інноваційного навчання. *Благословенний Григорій Сковрода – світовий геній мудрості та гуманного духу*: Зб. матеріалів Регіон. наук.-практ. інтернет-конф. / за ред. проф. Цокур О.С. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2022. С.124-128.

21. Цокур О.С. Сутність і структура психологічної готовності здобувачів вищої освіти до інноваційного навчання. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Психологія»). Київ, 2023. № 12(30). С. 816-825. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12\(30\)-815-826](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12(30)-815-826).

22. Цокур О., Рожелюк І. Концептуальний орієнтир оновлення освітніх програм зі спеціальності 035 Філологія в контексті вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжв. зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка / ред.-упор. М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип 57. Т. 2. С.270-276. URL: http://www.apfn-journal.in.ua/archive/57_2022/part_2/42.pdf.

23. Цокур О.С. Ідеологічні орієнтири сучасних концепцій формування громадянських цінностей у здобувачів загальної середньої та вищої освіти. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 2(30). С. 1427-1438. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/9102/9149>

24. Цокур О.С. Концептуально-методологічний апарат сучасних технологій громадянської освіти та виховання учнівської та студентської молоді. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Педагогіка». 2024. № 2(36). С.554-566. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/issue/view/213/304>.

25. Черновол-Ткаченко Р.І. Система планування в освітніх організаціях. Метод. рек. Харків: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. 68 с.

26. Tsokur Olga, Rozhelyuk Iryna. The conceptual and technological model of formation of future foreign language teachers' awareness for the monitoring activity. *Edukacja dorosłych w xxi wieku: monografia* /Redakcja naukowa Elżbieta Jaszczyszyn. Siedlce: WNikribl, 2020. S. 281-298.

Нормативно-правові акти:

25. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18?find>.

26. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

27. Про затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України №610 від 23.03. 2021 р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf.

28. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОНУ від 16 липня 2018 р. № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.

29. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Наказ МОНУ від 15 травня 2024 р. №686. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-polozhennia-pro-akredytatsiiu-osvitnikh-prohram-za-iyakymy-zdiisniuietsia-pidhotovka-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-zareiestrovanyi-u-ministerstvi-iyustysii-ukrainy-04-lypnia-2>.

30. Про основні компетенції для навчання протягом усього життя: Рекомендації Європейського Парламенту та Ради ЄС від 18 грудня 2006 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_975.

31. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. 71 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

Інформаційні ресурси

32. Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України. URL:<http://naps.gov.ua/ua/structure/departments/professional/>

33. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: <http://www.dnrb.gov.ua/>.
34. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES: <http://www.cepes.ro>.
35. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/.
36. Освітня політика. Портал громадських експертів: <http://education-ua.org/ua/poriynyalna-pedagogika>.
37. Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном: <http://www.osvita.org.ua>
38. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua>.
39. Офіційний сайт Міжнародного гуманітарного університету: <https://mgu.edu.ua/>.
40. Портал учасників Рамкових програм ЄС з досліджень та інновацій CORDIS. URL: <https://cordis.europa.eu/en>
41. Український центр оцінювання якості освіти. URL: <http://www.testportal.gov.ua/index.php/text/statistik>

Додаток

**Самоаналіз діяльності здобувача вищої освіти під час виконання завдань
практикуму з освітнього менеджменту і моніторингу**

Практикум освітнього менеджменту і моніторингу став для мене

Стосовно забезпечення якості вищої освіти для мене стало відкриттям

Моя професійність виявилася в _____

Самим цікавим при освоєнні способів освітнього менеджменту і моніторингу
було

В якості суб'єкта освітнього менеджменту і моніторингу Я навчилася (вся)

Мої пропозиції щодо вдосконалення засобів освітнього менеджменту і
моніторингу

Електронне видання

Цокур О.С., Татарнікова А.А.

ПРАКТИКУМ З ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І МОНІТОРИНГУ

Навчально-методичний посібник

для здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового)
рівнів вищої освіти

Шрифт Times New Roman.

Системні вимоги:

операційна система сумісна з програмним забезпеченням

для читання файлів формату PDF.

Обсяг даних 5 МБ

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції

Міжнародний гуманітарний університет
вул. Фонтанська дорога, 33, м. Одеса, 65009

РЕЦЕНЗІЯ

на навчально-методичний посібник

Цокур О.С., Татарнікова А.А. «Практикум з освітнього менеджменту і моніторингу». Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2024. 47 с.

Оцінюючи оригінальність, новизну і практичну цінність поданого на рецензування навчально-методичного посібника, розробленого співробітниками Міжнародного гуманітарного університету, слід визнати, що він націлений на розширення й поглиблення змісту професійно-педагогічної й експертно-методичної підготовки здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти шляхом тренування й вдосконалення їхніх практичних умінь та навичок (аналітичних, діагностичних, організаторських, лідерських, управлінських, методичних, експертних, моніторингових, комунікативних) з управління певними підсистемами освітнього процесу, що заслуговує на увагу.

Особливо цікавим й дидактично доцільним вбачається запропонований авторами перелік індивідуальних завдань щодо здійснення експертизи освітнього процесу та моніторингу якості діяльності провідних суб'єктів закладу вищої освіти, який є дуже актуальним з огляду на акредитацію освітніх програм.

Вбачаються логічно структурованими й вдало підібраними матеріали для проведення діагностичного обстеження суб'єктів закладу вищої освіти, що сприятиме набуттю здобувачами моніторингової й управлінської компетентностей, необхідних для формування особистості сучасного менеджера вищої освіти, що є актуальним аспектом у підготовці кадрів вищої кваліфікації.

Вважаю, що навчально-методичний посібник (Цокур О.С., Татарнікова А.А. «Практикум з освітнього менеджменту і моніторингу») відповідає за своїм змістом і оформленням чинним вимогам, рекомендую його до опублікування й застосування у закладах вищої освіти з метою вдосконалення організації освітньої й професійно-педагогічної підготовки здобувачів вищої освіти.

Рецензентка, кандидатка педагогічних наук, доцентка,
старша наукова співробітниця наукового відділу
Одеського державного університету внутрішніх справ

Підпис *О.В. Косаревська*
 Засвідчено
В. Пилипчук
 ВДСД ОДУВС
 20__ р.

О.В. Косаревська

РЕЦЕНЗІЯ

на навчально-методичний посібник
«Практикум з освітнього менеджменту і моніторингу»
 (укладачі Цокур О.С., Татарнікова А.А.)

Навчально-методичний посібник «Практикум з освітнього менеджменту і моніторингу», який подано на рецензування, є оригінальною й суто авторською науково-методичною працею, спрямованою на формування у здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти управлінської та моніторингової компетентностей, що слід вітати.

Оригінальність запропонованого практикуму полягає в тому, що він містить систему нестандартних та евристичних індивідуальних завдань для опанування здобувачами провідних інструментів і процедур, необхідних для ефективного здійснення функцій управлінської та моніторингової діяльності в сучасному закладі вищої освіти, що сприятиме розвитку професіоналізму їхньої особистості та діяльності як інноваційно налаштованих адміністраторів сфери вищої освіти.

Заслуговує на увагу й те, що практикум з освітнього менеджменту і моніторингу цілеспрямовано орієнтує самостійно-дослідницьку діяльність здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти на набуття ними індивідуального досвіду з керування, методичного забезпечення, контролю, експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, шляхом опанування функціональних обов'язків та відповідного кола повноважень членів адміністративного персоналу («фахівець», «методист» структурного підрозділу; «завідувач практиками», керівник/заступник керівника навчального відділу, керівник/заступник керівника Центру забезпечення якості освіти/Відділу ліцензування та акредитації освітніх програм), а також посад відповідно Національного класифікатора України ДК 003:2010.

Враховуючи евристичність та оригінальність завдань для самостійної роботи, а також новизну й практичну цінність матеріалів навчально-методичного посібника «Практикум з освітнього менеджменту і моніторингу», укладеного Цокур О.С. та Татарніковою А.А., рекомендую його до друку й подальшого використання в сучасній практиці підготовки здобувачів другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти.

Рецензент, докторка педагогічних наук,
 професорка кафедри німецької філології
 Одеського національного університету
 імені І.І.Мечникова

Голубенко Н.Ю.

Підпис заступця
 Заст. декана ф-ту РІФ